

Yritysrekisterin vuositilasto 2011

Yritysten liikevaihto kasvoi vuonna 2011 seitsemän prosenttia edellisvuodesta

Suomessa toimi Tilastokeskuksen yritysrekisterin mukaan 322 232 yritystä vuonna 2011. Henkilöstöä oli 1 486 000 yrittäjinä ja palkansaajina ja liikevaihtoa kertyi 385,2 miljardia euroa. Yrityksiä oli 3 300 eli prosentin verran enemmän kuin edellisvuonna ja henkilöstöä kolme prosenttia, 42 100 henkilöä enemmän. Liikevaihto kasvoi seitsemän prosenttia kuten edellisenäkin vuonna ja kasvu 26,3 miljardia euroa.

Yritykset, henkilöstö ja liikevaihto 2007–2011

Vuosi	Yritykset	Henkilöstö	Liikevaihto mrd.euroa
2007	308 917	1 481 868	374,6
2008	320 952	1 502 213	396,6
2009	320 682	1 447 403	336,2
2010	318 951	1 444 031	358,9
2011	322 232	1 486 137	385,2

Teollisuusyrityksiä oli 21 700 ja lukumäärä väheni noin sadalla yrityksellä edellisvuodesta. Teollisuus työllisti 331 000 henkilöä. Henkilömäärä kasvoi 700 henkilöllä. Teollisuuden liikevaihto kasvoi seitsemällä prosentilla 132 miljardiin euroon. Rakentamisen toimialalla oli positiivinen vuosi. Yritysten määrä kasvoi 550:llä ja oli yhteensä 41 400. Henkilöstöä oli 155 000 ja siinä lisäystä 8 800 henkilöä eli kuusi prosenttia edellisvuodesta. Rakennustoiminnassa liikevaihtoa kertyi 26,4 miljardia euroa. Liikevaihdon kasvuprosentti oli yhdeksän ja euromääräinen lisäys 2,3 miljardia. Jalostustoimintoihin luettavista toimialoista eniten kasvoi kuitenkin kaivostoiminta ja louhinta, missä henkilöstö lisääntyi 10 prosentilla ja liikevaihto 16 prosentilla.

Kaikista toimialoista eniten yrityksiä oli kaupan alalla, yhteensä 45 200. Määrä väheni noin kahdella sadalla edellisvuodesta. Henkilöstöä oli kaikkiaan 254 300 ja lisäys edellisvuodesta oli 3 600 henkilöä. Kaupan liikevaihto kasvoi kahdeksalla prosentilla, 8,7 miljardilla eurolla 124,5 miljardiin euroon. Palveluissa toimiala Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta oli toiseksi suurin yritysten määrällä mitattuna. Tällä toimialalla oli 33 100 yritystä, henkilöstöä 95 000 ja liikevaihtoa 12,9 miljardia euroa. Yritysten määrä kasvoi kaksi prosenttia, henkilöstömäärä seitsemän prosenttia ja liikevaihto 13 prosenttia. Henkilöstön määrällä mitattuna edellistä suurempia toimialoja olivat Kuljetus ja varastointi sekä Hallinto- ja tukipalvelutoiminta. Edellisessä oli henkilöstöä 130 700 ja jälkimmäisessä 118 500. Hallinto- ja tukipalvelutoiminnan henkilöstö kasvoi 14 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja liikevaihto 12 prosenttia.

Viime vuosina reippaasti kasvaneella Terveys- ja sosiaalipalvelut -toimialalla henkilöstö lisääntyi seitsemällä prosentilla ja liikevaihto 12 prosentilla.

Pieniä ja keskisuuria, alle 250 henkilöä työllistäviä yrityksiä oli 99,8 prosenttia kaikista yrityksistä. Niiden henkilöstö oli 65 prosenttia kaikkien yritysten henkilöstöstä ja liikevaihto 51 prosenttia kokonaisliikevaihdosta. Osuuksissa ei ole tapahtunut viime vuosina merkittäviä muutoksia. Keskisuurten, 50–249 henkilöä työllistävien yritysten määrä ja henkilöstö kasvoi keskimääräistä enemmän. Lukumäärä kasvoi seitsemän prosenttia ja henkilöstö kuusi prosenttia, kun keskimääräiset vastaavat kasvuluvut olivat pk-yrityksillä yksi prosentti ja 3,5 prosenttia ja kaikilla yrityksillä yksi ja kolme prosenttia. Suuria, yli 250 henkilöä työllistäviä yrityksiä oli 0,2 prosenttia kaikista yrityksistä ja ne työllistivät 35 prosenttia koko henkilöstöstä ja tuottivat 49 prosenttia liikevaihdosta.

Yritysrekisterin mukaan konserneja oli kaikkiaan 7 138, joista 1 706 oli täysin kotimaisia, 4 740 ulkomaalaisomisteisia monikansallisia ja 692 kotimaisomisteisia monikansallisia. Konsernit työllistivät Suomessa 773 000 henkilöä. Yrityksistä reilut kolme prosenttia kuului konserneihin. Näiden yritysten henkilöstö oli 52 prosenttia koko henkilöstöstä ja liikevaihto 74 prosenttia kokonaisliikevaihdosta Suomessa.

Sisällys

Katsaus yrityksiin, toimipaikkoihin ja konserneihin.....	4
Yritykset toimialoittain 2007–2011.....	4
Yritykset kokoluokittain.....	5
Toimipaikat maakunnittain.....	5
Toimipaikat toimialoittain.....	6
Konsernit	7

Taulukot

Taulukko 1. Yritysten, henkilöstön ja liikevaihdon jakaantuminen alkutuotantoon, jalostukseen ja palveluihin 2007–2011	4
Taulukko 2. PK- ja suurten yritysten määrä, henkilöstö ja liikevaihto 2011 (henkilöstömäärän mukaan).....	5
Taulukko 3. PK- ja suurten yritysten määrä, henkilöstö ja liikevaihto 2011 (kokoluokitus EU:n suosituksen mukaan).....	5
Taulukko 4. Toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto maakunnittain 2011 ja muutokset edellisvuodesta.....	6
Taulukko 5. Toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain 2011	7
Taulukko 6. Konsernit emon omistajatyypin mukaan vuonna 2011	8
Taulukko 7. Kotimaisen henkilöstön mukaan 20 suurinta konsernia Suomessa vuonna 2011.....	8
Laatuseloste: Yritysrekisterin vuositilasto.....	10

Katsaus yrityksiin, toimipaikkoihin ja konserneihin

Yritykset toimialoittain 2007–2011

Vuonna 2011 yritysten lukumäärä 322 232 oli neljä prosenttia suurempi kuin ajanjakson alkuvuonna 2007. Henkilöstömäärä oli 4000 suurempi kuin vuonna 2007, mutta edelleenkin 16 000 henkilöä pienempi kuin ”huippuvuonna” 2008. Liikevaihto oli kolme prosenttia vuoden 2007 arvoa suurempi, mutta saman verran vuoden 2008 korkeinta arvoa pienempi.

Taulukko 1. Yritysten, henkilöstön ja liikevaihdon jakaantuminen alkutuotantoon, jalostukseen ja palveluihin 2007–2011

	Toimiala	2007	2008	2009	2010	2011
Yritykset	Alkutuotanto	56 102	57 951	56 923	56 403	56 170
	Jalostus	64 752	67 378	66 374	65 334	65 810
	Palvelut	188 029	195 606	197 333	197 214	200 252
	Yhteensä	308 917	320 952	320 682	318 951	322 232
Henkilöstö	Alkutuotanto	68 081	66 852	65 367	67 411	67 104
	Jalostus	553 522	554 626	510 988	498 319	508 475
	Palvelut	860 243	880 725	870 975	878 301	910 560
	Yhteensä	1 481 868	1 502 213	1 447 403	1 444 031	1 486 137
Liikevaihto milj. euroa	Alkutuotanto	1 247	1 337	988	1 484	1 653
	Jalostus	183 021	192 056	153 098	164 412	175 258
	Palvelut	190 314	203 198	182 131	193 013	208 313
	Yhteensä	374 582	396 591	336 217	358 909	385 225

Vuonna 2011 alkutuotannon, eli maa-, metsä- ja kalatalouden yrityksiä oli yritysrekisterin mukaan 56 170. Nämä toimialat työllistivät 67 000 henkilöä ja liikevaihtoa kertyi metsä- ja kalataloudesta 1,6 miljardia euroa. Maatalouden liikevaihtoa ei tilastoida. Vuoteen 2007 verrattuna yritysten määrä oli likimain sama, henkilöstömäärä on vähentynyt 1 000 henkilöllä eli runsaan prosentin verran ja liikevaihto on kasvanut 33 prosenttia.

Jalostustoiminnassa yritysten määrä on lisääntynyt vajaalla kahdella prosentilla ajanjaksolla 2007–2011. Teollisuusyritysten määrä on vähentynyt, mutta muilla toimialoilla on ollut kasvua. Henkilöstö on vähentynyt kahdeksan prosenttia, 45 000 henkilöä. Henkilöstön suhteen muiden toimialojen kasvu on osittain kompensoinut teollisuuden henkilöstön 55 000 henkilön vähentymistä. Jalostustoimialojen liikevaihto oli 175 miljardia euroa vuonna 2011. Se oli neljä prosenttia vuoden 2007 liikevaihtoa alempi ja yhdeksän prosenttia alempi kuin vuonna 2008. Teollisuuden liikevaihto on ajanjaksolla vähentynyt 14 miljardia ja vuoden 2008 korkeimmasta tasosta lähes 19 miljardia euroa.

Palvelutoimialoilla oli 200 000 yritystä vuonna 2011. Yritysten määrä on vuodesta 2007 lisääntynyt 12 000 yrityksellä eli 6,5 prosenttia. Kaupan yrityksiä oli 1 400 vähemmän, kuljetus- ja varastointitoiminnan yrityksiä suunnilleen saman verran ja muilla toimialoilla yritysten määrä on kasvanut. Suhteellisesti eniten yrityksiä on tullut koulutustoimialalle ja lukumääräisesti eniten liike-elämän palvelujen toimialoille. Henkilöstöä työllistyi palvelutoimialoille 50 000 henkilöä, kuusi prosenttia enemmän kuin vuonna 2007. Terveys- ja sosiaalipalvelujen henkilöstö lisääntyi 36 prosenttia, lukumääräisesti 15 000 henkilöä. Liike-elämän palvelut työllistivät tilastovuonna 28 000 henkilöä enemmän kuin vuonna 2007. Kuljetus ja varastointi -toimialalla henkilöstömäärä väheni 5 000:lla, mikä osittain saattaa selittyä sillä, että vuokratyövoiman määrä on lisääntynyt.

Palvelutoimialojen liikevaihto kehittyi myös suotuisasti ajanjaksolla 2007–2011. Kasvuprosentti oli 9,5 ja määrällinen kasvu 18 miljardia euroa. Kaupan osuus kasvusta oli euromääräisesti suurin, reilut 6 miljardia. Suhteellisesti eniten kasvoi terveys- ja sosiaalipalveluiden liikevaihto, peräti 56 prosenttia.

Yritykset kokoluokittain

Tarkasteltaessa yritysten kokoa pelkästään henkilöstömäärän mukaan, pk-yrityksiä oli 321 607 ja niistä pieniä yrityksiä 319 094. Pk-yritysten henkilöstö oli 65 prosenttia kaikkien yritysten henkilöstöstä ja liikevaihto 51 prosenttia kokonaisliikevaihdosta. Kun EU:n suosituksen mukaisessa määrittelyssä otetaan huomioon myös liikevaihto-/taserajat sekä oletus yrityksen riippumattomuudesta, pk-yritysten määrä pienenee selvästi ja suurten yritysten määrä vastaavasti lisääntyy. Näin määritellen pk-yrityksiä oli 315 398 ja niistä pieniä yrityksiä 311 201. Pk-yritysten henkilöstöosuus vähenee 55 prosenttiin ja liikevaihto-osuus 34 prosenttiin.

Taulukko 2. PK- ja suurten yritysten määrä, henkilöstö ja liikevaihto 2011 (henkilöstömäärän mukaan)

Kokoluokka	Yritykset lkm	Yritykset %	Henkilöstö	Henkilöstö %	Liikevaihto milj. euroa	Liikevaihto %
PK-yritykset	321 607	99,8	959 375	64,6	195 361	50,7
- pienyritykset	319 094	99,0	712 805	48,0	133 580	34,7
- keski-suuret	2 513	0,8	246 570	16,6	61 781	16,0
Suuret yritykset	625	0,2	526 763	35,4	189 864	49,3
Yhteensä	322 232	100,0	1 486 137	100,0	385 225	100,0

Taulukko 3. PK- ja suurten yritysten määrä, henkilöstö ja liikevaihto 2011 (kokoluokitus EU:n suosituksen mukaan)

Kokoluokka	Yritykset lkm	Yritykset %	Henkilöstö	Henkilöstö %	Liikevaihto milj. euroa	Liikevaihto %
PK-yritykset	315 398	97,9	815 874	54,9	129 596	33,6
- pienyritykset	311 201	96,6	641 995	43,2	90 381	23,5
- keski-suuret	4 197	1,3	173 879	11,7	39 215	10,2
Suuret	5 854	1,8	662 676	44,6	253 469	65,8
Muut	980 ¹⁾	0,3	7 587	0,5	2 159	0,6
Yhteensä	322 232	100,0	1 486 137	100,0	385 225	100,0

1) alle 250 henkilöä Suomessa työllistävät ulkomaisten yritysten sivuliikkeet

Toimipaikat maakunnittain

Vuoden 2011 alussa Itä-Uudenmaan maakunta yhdistyi Uudenmaan maakuntaan. Tässä yhdistyneessä maakunnassa toimipaikkojen lukumäärä kasvoi suhteellisesti eniten edellisestä vuodesta. Toimipaikkojen lukumäärä lisääntyi myös kaikissa muissa maakunnissa paitsi Kymenlaaksossa, Pohjois-Karjalassa, Keski-Pohjanmaalla ja Kainuussa. Keskimääräistä suurempaa toimipaikkojen lisäys oli Varsinais-Suomessa, Kanta-Hämeessä, Etelä-Karjalassa ja Ahvenanmaalla.

Toimipaikkojen henkilöstö lisääntyi kaikissa maakunnissa, eniten Ahvenanmaalla, missä lisäys oli viisi prosenttia. Lähes viiden prosentin lisäys koettiin myös Pohjois-Karjalassa ja reilun neljän prosentin lisäys Etelä-Karjalassa, Etelä-Savossa ja Lapissa. Heikoimmaksi kasvu jäi Kymenlaaksossa, vain 0,3 prosenttia.

Toimipaikkojen liikevaihto oli edellisvuotta suurempi Ahvenanmaata lukuunottamatta kaikissa muissa maakunnissa. Pohjois-Karjalan kasvuprosentti 17 oli selvästi kaikkein korkein. Kymmenen prosentin kasvuun päästiin Etelä-Savossa ja seuraavina olivat Etelä-Karjala, Varsinais-Suomi ja Lappi. Heikointa liikevaihdon kasvu oli Pohjanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Taulukko 4. Toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto maakunnittain 2011 ja muutokset edellisvuodesta

Maakunta	Toimipaikkoja	Muutos lkm	Henkilöstö	Muutos hlö	Liikevaihto milj. euroa	Muutos lv
Uusimaa	99 536	1,8	530 024	3,3	184 454	7,0
Varsinais-Suomi	34 832	1,2	125 984	1,8	27 631	8,5
Satakunta	16 240	0,9	62 232	1,7	14 967	7,2
Kanta-Häme	11 703	1,2	41 896	1,5	7 995	7,2
Pirkanmaa	31 072	1,0	132 394	2,4	29 195	7,9
Päijät-Häme	12 800	0,4	51 502	3,0	9 683	9,1
Kymenlaakso	10 591	-0,2	42 990	0,3	9 364	6,7
Etelä-Karjala	7 937	1,2	32 756	4,4	7 548	8,7
Etelä-Savo	10 600	0,5	34 500	4,5	5 110	9,9
Pohjois-Savo	15 423	0,6	56 788	4,2	9 667	5,9
Pohjois-Karjala	9 773	-0,2	35 020	4,8	6 688	16,7
Keski-Suomi	16 308	0,8	64 074	2,5	12 272	6,2
Etelä-Pohjanmaa	17 241	0,6	49 338	3,5	9 232	8,1
Pohjanmaa	13 493	0,7	49 606	1,7	11 766	4,3
Keski-Pohjanmaa	5 118	-0,5	17 394	2,8	3 891	6,4
Pohjois-Pohjanmaa	22 670	0,4	95 161	3,3	18 808	4,9
Kainuu	4 367	-2,1	16 754	2,8	2 641	6,9
Lappi	11 328	0,4	40 955	4,4	9 750	8,4
Ahvenanmaa - Åland	2 590	1,4	9 749	5,2	2 044	-0,4
Yhteensä	353 622	1,0	1 489 117	2,9	382 705	7,2

Ahvenanmaalla oli tuhatta asukasta kohden 92 toimipaikkaa, kun vastaava luku koko maassa oli 66. Keskimääräistä korkeampia toimipaikkatiheyksiä oli myös esimerkiksi Etelä-Pohjanmaalla (89), Pohjanmaalla (76), Keski-Pohjanmaalla (75) ja Varsinais-Suomessa (75). Pienimmät toimipaikkatiheydet olivat Kainuussa (53), Pohjois-Pohjanmaalla (57), Kymenlaaksossa (58) ja Etelä-Karjalassa (59).

Maakunnittain on suuria eroja, kun lasketaan keskimääräinen liikevaihto tuhatta asukasta kohden. Koko maan luku oli 71 miljoonaa euroa. Uudellamaalla oli korkein luku, 120 miljoonaa, Ahvenanmaalla 73 miljoonaa, Satakunnassa ja Pohjanmaalla 66 miljoonaa. Pienimmät kertymät olivat Kainuussa 32 miljoonaa, Etelä-Savossa 33 miljoonaa ja Pohjois-Savossa 39 miljoonaa.

Toimipaikat toimialoittain

Toimipaikkoja oli eniten maa-, metsä- ja kalataloudessa sekä kaupassa, molemmilla toimialoilla 16 prosenttia kaikista toimipaikoista. Rakentamistoimipaikkoja oli 12 prosenttia ja ammatillisessa, tieteellisessä ja teknisessä toiminnassa 10 prosenttia

Teollisuudessa työskenteli edelleen suurin osuus, 22 prosenttia, henkilöstöstä, vaikka teollisuushenkilöstö on vuosien mittaan vähentynyt. Kaupan osuus oli 17 prosenttia, rakentamisen osuus 10 prosenttia ja kuljetus- ja varastointi -toimialan osuus 9 prosenttia. Viime vuosina ripeästi kasvanut terveys- ja sosiaalipalvelujen toimiala on vielä edellä mainittuja toimialoja selvästi pienempi neljän prosentin osuudellaan.

Kaksikolmasosan toimipaikkojen liikevaihdosta tuottivat yhdessä teollisuus ja kauppa. Teollisuuden osuus oli 33 prosenttia ja kaupan 34 prosenttia. Rakennusalan toimipaikoilla syntyi liikevaihtoa seitsemän prosenttia ja kuljetus- ja varastointitoiminnassa kuusi prosenttia.

Toimipaikkojen keskimääräinen koko henkilöstöllä mitattuna oli 4,2 henkilöä ja liikevaihdolla mitattuna miljoona euroa. Teollisuuden toimipaikat olivat henkilöstöltään keskimäärin suurimpia, 13,5 henkilöä. Liikevaihtoa kertyi 5,3 miljoonaa toimipaikkaa kohden. Suurimpia toimipaikkoja olivat myös Sähkö-, kaasu-, lämpöhuolto; jäähdysliiketoiminta -toimialan toimipaikat 13 miljoonalla eurollaan ja henkilömäärä

oli keskimäärin kymmenen. Kaupan toimipaikoilla oli keskimäärin 4,3 henkilöä ja ne tuottivat liikevaihtoa 2,3 miljoonaa euroa.

Taulukko 5. Toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain 2011

Toimiala	Toimipaikkoja	Osuus lkm %	Henkilöstö	Osuus hlö %	Liikevaihto 1000 euroa	Osuus lv %	Henkilöstö/toimipaikka	Liikevaihto/toimipaikka 1000 euroa
Maa-, metsä ja kalatalous	57 068	16	68 461	5	1 363 005	0	1,2	24
Kaivostoiminta ja louhinta	1 020	0	5 762	0	1 861 734	0	5,5	1 849
Teollisuus	24 147	7	327 889	22	125 239 169	33	13,5	5 305
Sähkö-, kaasua- ja lämpöhuolto, jäähdytystoiminta	1 066	0	10 887	1	13 415 648	4	10,1	12 900
Vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	1 486	0	7 560	1	2 113 382	1	5,1	1 431
Rakentaminen	42 587	12	155 108	10	26 282 089	7	3,6	618
Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	56 942	16	251 428	17	129 986 829	34	4,3	2 299
Kuljetus ja varastointi	23 982	7	130 013	9	21 135 426	6	5,4	884
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	14 492	4	63 454	4	6 385 977	2	4,3	442
Informaatio ja viestintä	9 989	3	80 229	5	15 835 775	4	8,0	1 600
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	6 559	2	45 233	3	6,8	..
Kiinteistöalan toiminta	16 122	5	18 926	1	5 748 374	2	1,2	357
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	34 619	10	95 696	6	12 986 767	3	2,8	375
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	14 842	4	117 279	8	9 511 970	2	7,9	642
Koulutus	3 315	1	8 999	1	591 150	0	2,7	179
Terveys- ja sosiaalipalvelut	19 933	6	58 117	4	4 692 193	1	2,9	236
Taiteet, viihde ja virkistys	6 271	2	14 276	1	3 943 907	1	2,3	630
Muu palvelutoiminta	19 152	5	27 025	2	1 612 017	0	1,4	84
Yhteensä	353 622	100	1 489 117	100	382 705 413	100	4,2	1 087

Konsernit

Yritysrekisteriin on kerätty tietoja Suomessa toimivista konserneista vuodes-ta 1995 alkaen. Konserneiksi lasketaan sellaiset yritysryhmät, joilla on Suomessa konsernirakenne ja jotka suomalaisen konsernirakenteen velvoittamina täyttävät konsernitilinpäätöksen. Lisäksi yritysryhmiin lasketaan mukaan monikansallisiin yritysryhmiin kuuluvat Suomessa toimivat yksittäiset yritykset, vaikka niillä ei olekaan konsernirakennetta Suomessa. Vuoden 2011 tiedot kerättiin 7 138 konsernista. Konserneihin kuuluvien Suomessa toimivien yritysten vuoden 2011 yhteenlaskettu liikevaihto oli 291¹⁾ miljardia euroa.

1) Konsernien liikevaihto on laskettu summaamalla Suomessa toimivien emo- ja tytäryritysten liikevaihtotiedot, mikäli ei toisin mainita. Liikevaihto ei siten vastaa konsernitilinpäätöksessä ilmoitettua konsolidoitua liikevaihtoa, johon kuuluu sekä koti- että ulkomainen liikevaihto.

Lukumäärältään eniten konserneja oli kaupan toimialalla. Vuonna 2011 Suomessa toimineista konserneista 2 072 toimi kaupassa, 1 333 kiinteistö- ja liike-elämän palveluissa ja 1 183 teollisuudessa. Teollisuudessa merkittävin yksittäinen toimiala henkilöstöllä ja liikevaihdolla mitattuna oli metalliteollisuus.

Taulukko 6. Konsernit emon omistajatyypin mukaan vuonna 2011

Emon omistajatyypin	Konserni-lkm	Lkm-osuus %	Henkilöstö	HLö-osuus %	Liikevaihto mrd. euroa	Lv-osuus %
Yksityinen kotimainen	2 289	32	471 518	61	176	61
Julkisyhteisö	101	1	70 906	9	36	13
Ulkomainen	4 748	67	230 499	30	78	27
Yhteensä	7 138	100	772 923	100	291	100

Konserniemoyhtiöistä 32 prosenttia oli yksityisiä kotimaisia yhtiöitä. Nämä konsernit työllistivät Suomessa noin 472 000 henkilöä. Julkisen sektorin omistamia liikekonserniemoyhtiöitä, joissa omistajana oli valtio tai kunta, toimi Suomessa 101. Nämä julkisen sektorin omistamat liikekonsernit työllistivät noin 71 000 henkilöä, mikä on yhdeksän prosenttia konserniemoyhtiöiden Suomessa työllistämistä henkilöistä.

Suomalaisomistuksessa olevista konserneista 1 706 ei omistanut ulkomaisia tytäryhtiöitä. Näihin puhtaasti kotimaisiin konserneihin kuului yhteensä 6 630 emo- ja tytäryritystä, joiden liikevaihto oli yhteensä noin 47 miljardia euroa ja yhteenlaskettu henkilöstömäärä oli noin 178 000.

Kotimaisen henkilöstön perusteella 20 suurinta konsernia työllistivät noin 180 000 henkilöä Suomessa, mikä vastaa 23 prosenttia kaikkien konserniemoyhtiöiden Suomessa toimivasta henkilöstöstä. Näiden suurten konserniemoyhtiöiden suomalaiset yritykset muodostivat 30 prosenttia kaikkien konserniemoyhtiöiden suomalaisten yritysten tuottamasta liikevaihdosta (87 miljardia). Viisi suurinta konsernia kotimaisen henkilöstön määrällä mitattuna vuonna 2011 olivat Itella, Nokia, ISS, VR ja Kesko.

Kahdenkymmenen liikevaihdoltaan suurimman konserniemoyhtiön konserniemoyhtiötilinpäätöksissä ilmoitetut konsolidoidut liikevaihdot (koti- ja ulkomainen liikevaihto) olivat yhteensä noin 176 miljardia euroa. Yli neljän miljardin euron konsolidoituun liikevaihtoon ylsi 19 konsernia ja nämä työllistivät koti- ja ulkomailta yhteensä noin 381 000 henkilöä.

Taulukko 7. Kotimaisen henkilöstön mukaan 20 suurinta konsernia Suomessa vuonna 2011

Konserni	Toimiala	Toimialanimike
ITELLA	53100	Postin yleispalvelu
NOKIA	26300	Viestintälaitteiden valmistus
ISS	81210	Kiinteistöjen siivous
VR	49100	Rautateiden henkilöliikenne, kaukoliikenne
KESKO	47191	Itsepalvelutavaratalot (yli 2500 m ²)
UPM-KYMMENE	17120	Paperin, kartongin ja pahvin valmistus
METSO	28950	Paperi-, kartonki- ja pahviteollisuuden koneiden valmistus
YIT	43220	Lämpö-, vesijohto- ja ilmastointiasennus.
NORDEA PANKKI SUOMI	64190	Muu pankkitoiminta
ABB	27110	Sähkömoottorien, generaattorien ja muuntajien valmistus
STORA ENSO	17120	Paperin, kartongin ja pahvin valmistus
SOK	46901	Yleistukku- ja elintarvikkeiden kauppa
STOCKMANN	47192	Tavaratalot (yli 2500 m ²)
FAZER	10710	Leivän valmistus; tuoreiden leivonnaisten ja kakkujen valmistus
FINNAIR	51101	Säännöllinen lentoliikenne
LASSILA TIKANOJA	81210	Kiinteistöjen siivous
METSÄ GROUP	17110	Massan valmistus
RAUTARUUKKI	24100	Raudan, teräksen ja rautaseosten valmistus
SANOMA	58130	Sanomalehtien kustantaminen
SOL-YHTIÖT	81210	Kiinteistöjen siivous

Monikansallisiksi konserneiksi on luokiteltu Suomessa toimivat ulkomaalaisomisteiset konsernit ja sellaiset suomalaisomisteiset konsernit, joilla on tytäryrityksiä myös ulkomailla. Ulkomaalaisomisteisiin konserneihin lasketaan myös monikansallisiin konserneihin kuuluvat Suomessa toimivat yksittäiset yritykset. Suomalaiset monikansalliset konsernit työllistivät Suomessa noin 365 000 henkilöä, ja ulkomaalaisomisteiset 230 000 henkilöä. Niiden yhteenlaskettu kotimainen liikevaihto oli noin 166 miljardia euroa. Ulkomaalaisomisteiset konsernit työllistivät Suomessa noin 230 000 henkilöä, ja niiden yhteenlaskettu liikevaihto Suomessa oli 78 miljardia euroa.

Suomessa toimivilla konserneilla oli ulkomailla 6 961 tytäryritystä, joista 5 865 oli suomalaisomisteisten²⁾ konsernien ulkomailla toimivia tyttäriä ja 1 096 oli ulkomaalaisomisteisten³⁾ konsernien tyttäriä.

Merkittävimmät konsernien omistajamaat konsernien lukumäärien ja henkilöstön määrän perusteella ovat Ruotsi (625 konsernia, 79 000 henkilöä), Yhdysvallat (550 konsernia, 26 000 henkilöä), Saksa (343 konsernia, 16 000 henkilöä) ja Britannia (214 konsernia, 16 000 henkilöä).

2) Näillä Suomessa liikevaihtoa tekevillä tai Suomessa palkkaa maksavilla ulkomaalaisomisteisillä yrityksillä ei ole konsernirakennetta Suomessa (Suomessa sijaitsevalla yrityksellä ei ole tytäryrityksiä), mutta ne tuovat kuitenkin Suomen talouteen yhden ulkomaisen konsernin lisää. Näistä julkaistaan tarkempaa tietoa Ulkomaiset tytäryritykset Suomessa tilastossa.

3) Näistä julkaistaan tarkempaa tietoa Suomalaiset tytäryhtiöt ulkomailla tilastossa.

Laatuseloste: Yritysrekisterin vuositilasto

Tilastotietojen relevanssi

Tietosisältö

Tilasto sisältää tietoja liiketoimintaa harjoittavien konsernien, yritysten ja toimipaikkojen määrästä, niiden henkilöstön ja liikevaihdon määrästä sekä näiden muutoksista toimialoittain, alueittain ja oikeudellisen muodon mukaan. Tilaston ajanjakso on vuosi. Tilasto perustuu Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteriin. Tiedot saadaan pääasiassa hallinnollisista lähteistä ja yritysrekisterin omista tiedusteluista.

Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Käsitteet

Tilastossa esiintyvät käsitteet ja määritelmät löytyvät Käsitteet ja määritelmät -linkistä.

Yritystilasto, toimipaikkatilasto, toimiala

Yritystilastoissa yrityksen koko toiminta tilastoidaan yrityksen päätoimialalle. Monitoimipaikkaisen yrityksen päätoimiala määräytyy yrityksen eri toimialoilla toimivissa toimipaikoissa syntyvän arvonlisäyksen perusteella. Arvonlisäys vastaa läheisesti jalostusarvoa. Yrityksen kunkin toimialan arvonlisäys saadaan kertomalla kunkin toimipaikan työllisten määrä toimipaikan toimialan keskimääräisellä arvonlisäyksellä ja suhteuttamalla saatu luku toimipaikan toiminta-aikaan tilastovuoden tilikaudella. Päätoimiala määritellään vaiheittain toimialaluokituksen kirjaintasolta tarkimmalle tasolle. Yrityksen päätoimialaksi määräytyy yleensä sen toimipaikan toimiala, jossa tilikauden arvonlisäys on suurin. Yksitoimipaikkaisella yrityksellä yrityksen ja toimipaikan toimiala on sama.

Toimipaikkatilastot kootaan toimipaikkojen toimialojen mukaan. Aputoimipaikan toimiala on sama kuin yrityksen päätoimiala. Toimipaikoittain yhteenlaskettu henkilöstö eroaa yrityksittäin lasketusta. Ero johtuu siitä, että voittoa tavoittelemattomat yhteisöt eivät sisälly yrityksiin, mutta niiden liiketoimipaikat ovat mukana toimipaikkatilastoissa.

Luokitukset

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus TOL 2008 (Tilastokeskus, Käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus TOL 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev. 2:een siten, että NACEN nelinumerotaso on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Sektoriluokitus

Käytetty sektoriluokitus on Sektoriluokitus 2000 (Tilastokeskus, Käsikirjoja 5, Helsinki 2000).

Luokituksessa yksiköt jaetaan omistajuuden, toiminnan tarkoituksen ja rahoitustavan perusteella eri sektoreihin.

Alueluokitus

Käytetty alueluokitus perustuu julkaisuun Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot. (Tilastokeskus, Käsikirjoja 28). Alueluokituksessa käytetään tilastovuoden aluejakoa.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston perusaineistona ovat Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteriin kuuluvat liiketoimintaa harjoittavat yritykset ja toimipaikat. Maatalousyrityksistä mukana ovat ne, joiden maataloustulo on tilastovuonna ylittänyt liikevaihdon tilastorajan. Julkisyhteisöt ja voittoa tavoittelemattomat yhteisöt eivät ole mukana.

Tiedot kerätään pääasiassa kahdesta lähteestä: verohallinnon rekistereistä ja yritysrekisterin tiedusteluista. Konsernien tiedot kerätään Patentti- ja rekisterihallitukselle tai Suomen Asiakastieto Oy:lle toimitetuista

konsernitilinpäätöksistä. Konsernitilinpäätöksistä saadaan konsernien aloitus- ja lopetustiedot, liikevaihto, tase, henkilöstö ja rakennetiedot.

Verohallituksen eri rekistereistä saadaan yrityksen aloitus- ja lopetustiedot, kotikunta, alustava toimialatieto uusille yrityksille, liikevaihto ja palkat.

Yritysrekisterin tiedusteluilla kerätään vuosittain kaikkien monitoimipaikkaisten ja vähintään 20 henkilöä työllistävien yksitoimipaikkaisten yritysten tiedot. Alle 20 henkilöä työllistävästä yrityksistä tiedustellaan yksiköt, joilla tiedot hallinnollisten rekistereiden, kaupallisten aineistojen tai Tilastokeskuksen muiden tiedustelujen perusteella ovat muuttuneet. Perustetut yritykset sisällytetään yleensä kerran uusien yritysten tiedusteluun melko pian toiminnan aloittamisen jälkeen. Omista tiedusteluista saadaan muun muassa henkilöstön määrä, liikevaihto, toimiala ja sijaintikunta. Tiedusteluihin sisältymättömien yritysten henkilöstön määrä estimoidaan palkkatietojen perusteella.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilasto kattaa kaikki toimialat, maantieteelliset alueet, oikeudelliset muodot ja omistajatyypit. Maatiloista mukana ovat tilat, joiden maataloustulo on tilastovuonna ylittänyt liikevaihdon tilastorajan.

Tilastoon tulevat yritykset ja toimipaikat, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai joiden liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan (10 340 euroa vuonna 2011).

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto ilmestyy vuosittain tilastovuotta seuraavan vuoden marraskuun lopussa ja mittausjaksona on tilikausi, joka päättyi tilastovuoden aikana.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilasto julkistetaan Tilastokeskuksen verkkosivuilla StatFin-tilastopalvelussa ja on tilattavissa painojulkaisuna ja pdf-julkaisuna Tilastotorilta tai osoitteesta myynti@tilastokeskus.fi.

Taulukoita elinkeinoverovelvollisista yrityksistä ja niiden toimipaikoista (pl. maatilat ja kuntien liikelaitokset) on saatavana vuodesta 1993 lähtien Tilastokeskuksen verkkosivuilta Internetistä StatFin-tilastopalvelusta osoitteesta <http://statfin.stat.fi/statweb>.

Toimialoittain tuotettavat taulukot ovat saatavilla vuodesta 1993 vuoteen 2001 toimialaluokitus TOL 1995 mukaisina ja vuodesta 2001 vuoteen 2007 toimialaluokitus TOL 2002 mukaisina ja vuodesta 2007 eteenpäin toimialaluokitus TOL 2008 mukaisina.

Tilauksesta toimitettavia taulukoita elinkeinoverovelvollisista yrityksistä (pl. maatilat ja kuntien liikelaitokset) on saatavana vuodesta 1989 lähtien. Taulukoita rekisteröidyistä työnantajista ja liikevaihtoverovelvollisista yrityksistä on saatavana tilastovuosilta 1984-1993.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastoissa vuosien 1984-1986 tiedot on luokiteltu vuoden 1979 toimialaluokituksen perusteella (TOL 1979), vuosien 1986-1993 tiedot on luokiteltu vuoden 1988 toimialaluokituksen perusteella (TOL 1988), vuosien 1993-2001 tiedot on luokiteltu vuoden 1995 toimialaluokituksen perusteella (TOL 1995) ja vuosien 2001-2007 tiedot on luokiteltu vuoden 2002 toimialaluokituksen perusteella (TOL 2002). Vuodesta 2007 alkaen tiedot on luokiteltu toimialaluokituksella TOL 2008.

Vuosina 1984-1988 tilasto kattaa rekisteröidyt työnantajat ja liikevaihtoverovelvolliset yritykset ja vuodesta 1989 tilasto kattaa myös elinkeinoverovelvolliset yksiköt. Vuonna 1994 on siirrytty lvv-järjestelmästä alv-järjestelmään ja tästä vuodesta alkaen tilasto kattaa arvonlisäverovelvolliset yritykset. Vuonna 1996 tilastoon ovat tulleet mukaan ennakonperintärekisteriin kuuluvat yksiköt, vuonna 1999 asuntoyhteisöt ja vuonna 2006 kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksesta arvonlisäverovelvolliset yksiköt. Vuoden 2007

tilastossa ovat mukana myös maatalousyrietykset, joiden maataloustulo on tilastovuonna ylittänyt liikevaihdon tilastorajan. Maatalouden liikevaihtoa ei kuitenkaan tilastoida. Vuonna 2009 puu- ja paperiteollisuuden yritysten puunhankintatoimipaikat on luokiteltu raakapuutukkukauppaan, kun niiden toimialana oli aiemmin puunkorjuu. Vuosien välillä saattaa yleensäkin syntyä eroa kun luokittelukäytäntöjä muutetaan ja myös siitä syystä, että joidenkin yritysten päätoimiala muuttuu.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Yritysrekisterin vuositilaston tiedot eivät ole vertailukelpoisia Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin tuottaman Aloittaneet ja lopettaneet yritykset tilaston kanssa, jossa yritysten määrä perustuu poikkileikkaustietoon yrityksistä, jotka ovat liiketoiminnasta tai kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksesta arvonlisäverovelvollisia tai työnantajina toimivia.

Tilastokeskus julkaisee myös Ulkomaiset tytäryhtiöt Suomessa -tilastoa. Suomen yritykset -tilastojulkaisussa esitetyt ulkomaisomisteisten yritysten tiedot poikkeavat Ulkomaiset tytäryhtiöt Suomessa -tilaston tiedoista, koska viimeksi mainittu tilasto kuvaa kaikkia ulkomaisomisteisiä yrityksiä, jotka olivat yritysrekisterissä aktiivisina tilastovuoden viimeisenä päivänä. Suomen yritykset -julkaisussa puolestaan sovelletaan edellä mainittuja kokorajoja liikevaihdossa ja henkilöstössä sekä vaatimusta, että yrityksen toiminta-aika ylitti puoli vuotta tilastovuonna.

Maatalousyrietysten määrä tässä tilastossa poikkeaa Tilastokeskuksen julkaisemassa, Maa- ja metsätalouslyrietysten taloustilastossa olevista luvuista. Osa viimeksi mainitun tilaston yrityksistä on yritysrekisterin tilastossa tilastoitu muille toimialoille ja osa yrityksistä jää pois yritysrekisterin tilastosta, koska niiden maataloustulo ei ylitä tilastorajaa.

Lisätietoja

Tarja Jämsen 09 1734 3344

Vastaava tilastojohtaja:

Hannele Orjala

yritys.rekisteri@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Yritysrekisteri, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-6214 (pdf)